

GUJARAT UNIVERSITY AHMEDABAD

ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ – 380009 (ગુજરાત)
GUJARAT UNIVERSITY, AHMEDABAD - 380009 (GUJARAT)
(Re-Accredited Grade B +, By NAAC)

સંસ્કૃતવિભાગ: DEPARTMENT OF SANSKRIT

પાઠ્યક્રમ: SYLLABUS

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
B.A. HONOURS (SANSKRIT)
(SEMESTER SYSTEM)

IMPLEMENTATION FROM JUNE, 2023 - 24
(Meeting of the Board of Studies in Sanskrit, Gujarat University,
Ahmedabad.
Held on 18/04/2023)

**B. A. (Hon.) SANSKRIT, Semester-III, New Course-Titles For
Regular and External Students
With Effective From: June – 2023**

B. A. (Hon.) SANSKRIT Semester – III								
Sr. No	Course Category	Course Title	Course Credits			Exam Marks		
			Theory	Practical	Total	IM	EM	Total
1	Major Course DSC-5 DSC-C SAN 231	रत्नावली	4	0	4	50	50	100
2	Major Course DSC-6 DSC-C SAN 232	संज्ञाप्रकरणं (लघुसिद्धान्तकौमुदी) तथा एकादश-वैयाकरणानां संक्षिप्तपरिचयः अथवा/OR काव्यप्रकाशस्य प्रथमोल्लासः तथा दशमोल्लासः (नियतांशः)	4	0	4	50	50	100
3	Major Course DSC-7 DSC-C SAN 233	कठोपनिषद्	4	0	4	50	50	100

BA (Hon.) SANSKRIT Semester-III

Programme/Class: Certificate	Year : Second	Semester : Third
Subject : SANSKRIT		
Course Code : DSC-C SAN 231	महाकविहर्षकृता रत्नावली (नाटिका)	
Course Credit : 4	Course Type : MAJOR-5	
Teaching Hours : 60 (Hours)	Total Marks : 100 (50+50)	
Teaching Methodology : Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major ☒ Minor ☐ Skill Enhancement Courses ☐
Ability Enhancement Courses ☐ Value Added Courses ☐ Exit/ Vocational Courses ☐
5. Holistic Education ☒ Multidisciplinary ☐ Interdisciplinary ☐
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
7. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
8. Swayamપ્લેટ ફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
9. ઈન્ડીયન નોલેજ સીસ્ટમ)IKS(પર આધારિત વિષય છે ? હા

COURSE NO.	CREDIT	WORK HOURS	EXAM HOURS	TEXT/TOPICS
DSC-C SAN 231	4	4	2.5	મહાકવિહર્ષકૃતા રત્નાવલી (નાટિકા)
Objectives	? This course aims to acquaint students with the most famous drama of Sanskrit Literature's ? The course also seeks to help students to negotiate texts independently			
DSC-C SAN 231			Self study	Unit -1. કવિપરિચય: એવં રત્નાવલી (અડ્ક: (1- Unit -.2 રત્નાવલી (અડ્ક: - 2 તથા (3 Unit -3. રત્નાવલી (અડ્ક:- (4 Units-4. પ્રિયદર્શિકા એવં નાગાનન્દ નાટકસ્ય પરિચય:-)Self study(

Learning Outcomes	➤ An increased ability to read and understand Sanskrit text ➤ Students would have known basic familiarity with the Sanskrit culture and religious background. ➤ Identify and describe literary characteristics of poetic forms ➤ This course will enhance competence in chaste classical Sanskrit and give them skills in translation and interpretation of poetic works
1.	શ્રીહર્ષદેવકૃતારત્નાવલી જ્યોતિ પ્રકાશન ,અમદાવાદ
2.	રત્નાવલી- Saradarnjan Roy
3.	સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય, ડૉ .તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
4.	શ્રી,હર્ષદેવ એક આલોચનાત્મક અધ્યયન – ડૉ .રમેશભાઈ બેટાઈ
5.	સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારાણસી.
6.	Classical Sanskrit literature – S. K. De
7.	રત્નાવલી – M. R. Kale

BA (Hon.) **SANSKRIT** Semester-III

Programme/Class: Certificate	Year : Second	Semester : Third
Subject : SANSKRIT		
Course Code : DSC-C SAN 232	Course Title : संज्ञाप्रकरणं (लघुसिद्धान्तकौमुदी) तथा एकादश-वैयाकरणानां संक्षिप्तपरिचयः	
Course Credit : 4	Course Type : MAJOR-6	
Teaching Hours : 60 (Hours)	Total Marks : 100 (50+50)	
Teaching Methodology : Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ? હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ? હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ? હા
4. Major ☒ Minor ☐ Skill Enhancement Courses ☐
5. Ability Enhancement Course ☐ Value Added Course ☐ Exit/ Vocational Course ☐
6. Holistic Education ☒ Multidisciplinary ☐ Interdisciplinary ☐
7. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ? ના
8. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ? ના
9. Swayamપ્લેટ ફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ? ના
10. ઇન્ડિયન નોલેજ સીસ્ટમ (IKS) પર આધારિત વિષય છે ? હા

COURSE NO.	CREDIT	WORK HOURS	EXAM HOURS	TEXT/TOPICS
DSC-C SAN 232	4	4	2.5	સંજ્ઞાપ્રકરણ (લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી) તથા एकादश-वैयाकरणानां संक्षिप्तपरिचयः
Objectives	➤ This course aims to get students to know the basics of Sanskrit Grammar. Especially they can know about a <i>Vrutigranth</i> – ‘<i>Laghu-Siddhant-Kaumudi</i>’ of <i>VaradaRajaCharya</i> which is written on <i>Panini</i>’s ‘<i>Ashtyadihyayi</i>’. ➤ This course aims to get the students acquainted with the basic approach to studying Sanskrit Linguistics and Phonetics of the Sanskrit language.			
DSC-C SAN 232		Self-study	Units – 1 સંજ્ઞાપ્રકરણ – સામાન્યપરિચય: Units – 2 સંજ્ઞાપ્રકરણ – (1 ત: 7 સૂત્રાણિ) Units – 3 સંજ્ઞાપ્રકરણ – (8 ત: 14 સૂત્રાણિ) Units – 4. एकादश-वैयाकरणानां संक्षिप्तपरिचयः (Self-study)	

Learning Outcomes	☐ Students will learn the use of ‘Sandhis’ in the Sanskrit Language. ☐ This course aims to get the students acquainted with the basic approach to study Sanskrit Linguistics, Phonetics of Sanskrit language.
Reference Books:	
1	संज्ञाप्रकरणम् संपादक .डॉ. वसन्तकुमार એમ.ભટ્ટ, सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाद.
2	लघुसिद्धान्तकौमुदी, संपादक, डॉ. वसन्तकुमार एम. भट्ट, सरस्वती पुस्तक भण्डार, अमदावाद.
3	संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास – आचार्य बलदेव उपाध्याय (खण्ड – 2)

अथवा/OR

BA (Hon.) **SANSKRIT** Semester-III

Programme/Class: Certificate	Year : Second	Semester : Third
Subject : SANSKRIT		
Course Code : DSC-C SAN 232	Course Title : मम्मटविरचितः काव्यप्रकाशः - प्रथमोल्लासः तथा दशमोल्लासः (वृत्तिसहितः)	
Course Credit : 4	Course Type : MAJOR-6	
Teaching Hours : 60 (Hours)	Total Marks : 100 (50+50)	
Teaching Methodology : Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major ☒ Minor ☐ Skill Enhancement Courses ☐
5. Ability Enhancement Course ☐ Value Added Course ☐ Exit/ Vocational Course ☐
6. Holistic Education ☒ Multidisciplinary ☐ Interdisciplinary ☐
7. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
8. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
9. Swayamપ્લેટ ફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
10. ઇન્ડીયન નોલેજ સીસ્ટમ (IKS) પર આધારિત વિષય છે ? હા

COURSE NO.	CREDIT	WORK HOURS	EXAM HOURS	TEXT/TOPICS
DSC-C SAN 232	4	4	2.5	મમ્મટવિરચિત: કાવ્યપ્રકાશ: - પ્રથમોલ્લાસ: તથા દશમોલ્લાસ: (વૃત્તિસહિત:)
Objectives	➤ The study of Sāhityaśāstra (Sanskrit Poetics) embraces all poetic arts and includes concepts like Alankāra, KavyaPryojana, KavyaHetu, KavyaLakshana, Kavyaprakara of AcharyaMammata. ➤ The entire domain of Sanskrit poetics has flourished with the topics such as definition of poetry and divisions, ➤ This develops capacity for creative writing and literary appreciation.			
DSC-C SAN 232			Self-study	Unit –1. પ્રથમોલ્લાસ: (કારિકા 1,2 તથા 3) Unit –2. પ્રથમોલ્લાસ: (કારિકા 4 તથા 5) Unit –3. દશમોલ્લાસ: નિયતાલંકારા: – ભેદરહિત: ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપકમ્ અનન્વય:, અપહ્રુતિ:, શ્લેષ:, સમાસોક્તિ: તથા નિદર્શના (લક્ષણ અને ઉદાહરણની સમજૂતી)

				Units –4. આચાર્ય મમ્મટનો તથા કાવ્યપ્રકાશનો પરિચય, અને કાવ્યપ્રકાશના કર્તૃત્વ વિષયક મતો. (<i>Self-study</i>)
Learning Outcomes	➤ Students will be learn about Sanskrit Poetics ➤ Students will be able to discuss all poetic arts and includes concepts like <i>Kavya Prayojana</i>, <i>Kavya Hetu</i>, <i>Kavya Lakshana</i> and <i>Kavya Prakar</i> of <i>Acharya Mammata</i>. ➤ Students will be able to learn Sanskrit <i>alankar</i> like <i>Upama</i>, <i>Utpreksha</i>, <i>Rupak</i> etc.			
Reference Books:				
1	કાવ્યપ્રકાશ:(આચાર્ય મમ્મટકૃત) સંપા .ડૉ.નરોત્તમ શાસ્ત્રી, પંડ્યા,શાન્તિકુમાર પંડ્યા. પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ,પ્રથમઆવૃત્તિ (૧૯૮૭).			
2	કાવ્યપ્રકાશ મમ્મટનો કાવ્યવિચાર, ડૉ. નગીનદાસ પારેખ,ગુજરાત સાહિત્ય પરિષદ,અમદાવાદ, પ્રથમઆવૃત્તિ(૨૦૦૦.)			
3	કાવ્યપ્રકાશ: (આચાર્ય મમ્મટકૃત), પ્રો. એસ.જે.શેલત, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અહમદાબાદ.			
4	કાવ્યપ્રકાશ:(આચાર્ય મમ્મટકૃત) , સંપા. ડૉ.ગૌતમ પટેલ, (સંપા.) (1973) શ્રી જમનાદાસ & કંપની, અહમદાબાદ, પ્રથમ સંસ્કરણ (1973)			
5	કાવ્યપ્રકાશ:(આચાર્ય મમ્મટકૃત) બેટાઈ રમેશ,સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અહમદાબાદ.			
6	History of Sanskrit Poetic, Kane, P.V (1961).			

BA (Hon.) SANSKRIT Semester-III

Programme/Class: Certificate	Year : Second	Semester : Third
Subject : SANSKRIT		
Course Code : DSC-C SAN 233	Course Title : कठोपनिषद्	
Course Credit : 4	Course Type : MAJOR-7	
Teaching Hours : 60 (Hours)	Total Marks : 100 (50+50)	
Teaching Methodology : Lecture & Demonstration		

11. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ? હા
12. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ? હા
13. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ? હા
14. Major ☒ Minor ☐ Skill Enhancement Courses ☐
15. Ability Enhancement Course ☐ Value Added Course ☐ Exit/ Vocational Course ☐
16. Holistic Education ☒ Multidisciplinary ☐ Interdisciplinary ☐
17. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ? ના
18. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ? ના
19. Swayamપ્લેટ ફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ? ના
20. ઇન્ડિયન નોલેજ સીસ્ટમ (IKS) પર આધારિત વિષય છે ? હા

COURSE NO.	CREDIT	WORK HOURS	EXAM HOURS	TEXT/TOPICS
DSC-C SAN 233	4	4	2.5	કઠોપનિષદ્
Objectives	➤ This course aims to get the students acquainted with the basic approach to study Indian philosophy. ➤ It also intends to give an elementary understanding of Indian Philosophy and to enable students to handle philosophical texts in Sanskrit easily. ❑ Objective of this course is to get students to know about the principle thesis of Upanishada.			
DSC-C SAN 233		Self-study	Units – 1 અધ્યાય: -1, પ્રથમા અને દ્વિતીયા વલ્લી Units – 2 અધ્યાય: -1 તૃતીયા વલ્લી અને અધ્યાય-2- પ્રથમા વલ્લી Units – 3 અધ્યાય: -2-દ્વિતીયા અને તૃતીયા વલ્લી Units – 4. કઠોપનિષદ: પાત્રવૈશિષ્ઠ્યમ્, કઠોપનિષદ: અધ્યાત્મબિન્દુ: एवं निहीतानि जीवनमूल्यानि, कठोपनिषद: साम्प्रतम् उपादेयता (Self-study)	

Learning Outcomes	☐ Learners learn about philosophy and principles of Upanishad. ☐ Students know about Collaboration; Cooperation & Community feel. ☐ Know Social skills (empathy) & accountability
Reference Books:	
1	कठोपनिषद् – आचार्य डॉ. सुरेन्द्रदेव शास्त्री, गीताप्रेस गोरखपुर
2	कठोपनिषद् - स्वामि चिन्मयानंद- चिन्मय पब्लिकोशन
3	उपनिषद् विद्या - भाणदेव, प्रविण प्रकाशन, राजकोट
4	Upanishad Kathao, Mrudula Marfatia, Parshva Publication, Ahmedabad, 2010
5	Upanishadonut Tatvachintan, Paul Deussen, Translation by Ramkrishna Vyas, Published by Sanskrit Sahitya Academy, Gandhinagar, 2010
6	ShriUpanishado, Pujiyapaad Maharaj Naththulal Sharma Pranit Tatparyadipika Gujarati Tika